

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.

№ 224 (7. 313)

1990 йил 29 сентябрь, шанба

Баҳоси 3 тўғми.

МЕҲРОН ВА «ОҚШОМ» ГА БАРИШЛАДИ

© АКМАЛ Исрофов районидаги А. Тоқиев номи маҳалла ахли Меҳрон байрамга ва «Оқшом» рўномасига бағишлаб ибратли тадбир ўтказди. Бу ерга тўпланган меҳмонлар халқимизнинг унутулиб кетаётган анъаналари тикланаётганидан мамнуликларини изҳор этдилар, санъаткорлар байрамга тўпланганлар кўнглини қушқуд этдилар. Хуллас, бу ерда бўлиб ўтган маросимдан тўла хабардор бўлайин десангиз рўноманинг иккинчи саҳифасидаги юқоридagi сарлавҳали суратли репортажизга бир нигоҳ ташланг...

ЕНГИН КУНИ УТГАН ТЎИ

© ВИЗ ҳозир одамлар ўрхасида меҳр-оқибат ниҳоят даражада танқис бўлиб бо- райтганидан кўнглимиз гап- рамига. Айниқса ташвишли онлардаги меҳр-оқибатдан кўнглимиз кўнглимизга янада пайванд бўлиб кетар экан. Муштарийларимизнинг шу йил 18 сентябрь кунини Собир Раҳимов районидаги Сомон бозорига рўй берган ёнғиндан хабарлари бор. Буни қарагингиз шу ён- гини кунини ўтказишни мўл- жаллаб қўйилган тўйга бутун маҳалла бош-қош бўлибди. Ана Сизга меҳр-оқибат! Шу ҳақдаги ҳикоямиз рўномани- нинг учинчи саҳифасида эъ- лон қилинмоқда...

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

© ОШКОРАЛИК ва демократия шароитида киши- ларнинг оммавий ахборот воситаларидаги мақола-ларга, радио эшитишлари ва телевидение кўрсатувларига бўлган қизиқишлари жуда ҳам кучайиб кетди. Ана шу боисдан оқшомхонлар рў- номасида берилган «Ойнав жаҳон» ҳафталик кўрсату- лари берилишни сабрсиз- лик билан кутадилар. Бу гал ҳам анъанага кўра биз 1 октябрдан 7 октябргача бўл- ган кўрсатувлар режасини рўноманинг тўртинчи саҳи- фасида эълон қилмоқдамиз...

• Янгиликлар • Воқеалар • Шарҳлар • Янгиликлар • Воқеалар • Шарҳлар • Янгиликлар • Воқеалар • Шарҳлар

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Президентининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЭНЕРГЕТИКА ВА ЭЛЕКТРЛАШТИРИШ МИНИСТРЛИГИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Жумҳурият ҳудудида жойлашган энергетика ва электр-лаштириш тармоқлари корхоналари ва ташкилотларини бошқаришнинг самарали системасини барпо этиш, улар структурасини такомиллаштириш, бозор муносабатларига ўтиш шароитида халқ ҳужжатининг электр ва иссиқлик энергиясига талабини қондириш мақсадида «Ўзбекэнерго»

ишлаб чиқариш бирлашмаси ва «Ўзбекгидроэнергострой» давлат қурилиш-монтаж трести ҳамда уларнинг мавжуд структура бўлинмалари негизда Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш вазирлигини ташкил этилиши.

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши ушбу масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Президенти

Тошкент шаҳри, 1990 йил 28 сентябрь.

И. КАРИМОВ.

МЕҲНАТ ЖАМОАСИ БИЛАН УЧРАШУВ

Кеча Ўзбекистон ССР Президенти Н. А. Каримов ва жумҳурият Министрлар Кенгашининг Раиси Ш. Р. Мир-салидов трамвай-троллейбус бошқармаси «Қизил Шарқ» депозитининг меҳнат жамоаси билан учрашди.

Учрашувда шаҳар электр транспорти ходимларининг долзарб муаммолари ҳақида гап борди. Бу баб-баравар мамлакатнинг ички истеъмолини қўллаш эди. Бевоқифа йўлга бўлмаган ишчилар ва муҳандис-техник ходимлар жумҳурият Президентига ёки Министрлар Кенгаши Раисига, жумҳурият министрликларининг раҳбар-ларига истаган саволларни беришлари мумкин эди. Электр транспортчилар жиғиди талабларини ҳам ил- гари суришди. Кейинги пайтда квартираларни ажратиб қамалиб бораётганини, маошларини, энг аввало ҳайдовчиларнинг маошини кўпайтириш шуллар жум- ласидандир. Нафақаларни бўлиш тартибига доир масала қизғин муҳомадага сояб бўлди. Ҳайдовчи аёл- ларини руҳини 15 йил бошқаргани ҳолда пенсияга 50 ёш- дан чиқаришни, эркакларни эса 20 йил руҳини бошқар- ганларидан сўнг 55 ёшдан чиқаришни тақдир этилди. Аяни вақтда умумий меҳнат стажини 25 йилдан кам бўл- маслигини лозимлиги айтилди.

Президент алоҳида эътиборга сазовор масалаларнинг ҳал этилишини шахсан қўллаб-қувватлашга ваъда берди.

Шаҳар транспорти, айтилгани, бир кун тўла ҳолда йўлга чиқмай қолса қандай аҳвол юз беришини тасаввур этиш қийин, деб таъкидлади у. Шундай бўлса Тошкентдег замонавий саноат шахрининг бутун иқтисодий, ижтимоий- сиёсий ҳаёти тўла издан чиқарилди.

Шунини айтиш керак, суҳбат давомида фақат транспорт ходимларининг муаммолари тилга олингани йўқ. Вақтдан фойдаланиб меҳнат жамоаси жумҳурият раҳбариятининг мамлакатдаги вазиятга, бугунги кунда ишлаб чиқаришнинг Иттифоқ шартномасининг лойиҳасига муносабати билан қизиқди, жумҳуриятимиздаги ҳозирги вазиятни, бошқа республикалар билан ўзаро алоқаларнинг аҳоли ва ри- вожланиш истиқболларини шарҳлаб беришни илтимос қилди.

Мулоқотнинг амалийлиги унинг барча қатнашчиларига ижобий илҳом бағишлади. Шу нарсга эътиборга сазовор- ки, кўпгина нўжларнинг мазмунини биргина: ишлаш ке- рак, деган оддий фикр билан баён этиш мумкин. Бундан биз иқтисодий танглик исқанжасидан чиқа олмаймиз. Учрашувда шунингдек, Тошкент шаҳар Советининг раи- си, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи коти- би А. И. Фозилбеков, Тошкент шаҳар Совети ижроия ко- митетининг раиси Ш. Р. Шоабдурахимов иштирок этди- лар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши ушбу масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Президенти

Тошкент шаҳри, 1990 йил 28 сентябрь.

И. КАРИМОВ.

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши

Раиси Ш. Р. Мирсалидов

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши

Раиси Ш. Р. Мирсалидов

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши

Раиси Ш. Р. Мирсалидов

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши

Раиси Ш. Р. Мирсалидов

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши

Раиси Ш. Р. Мирсалидов

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши

Раиси Ш. Р. Мирсалидов

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши

Раиси Ш. Р. Мирсалидов

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши

Раиси Ш. Р. Мирсалидов

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши

Раиси Ш. Р. Мирсалидов

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши

Раиси Ш. Р. Мирсалидов

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши

Раиси Ш. Р. Мирсалидов

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши

Раиси Ш. Р. Мирсалидов

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши

Раиси Ш. Р. Мирсалидов

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши

Раиси Ш. Р. Мирсалидов

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши

Раиси Ш. Р. Мирсалидов

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши

Раиси Ш. Р. Мирсалидов

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши

Раиси Ш. Р. Мирсалидов

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши

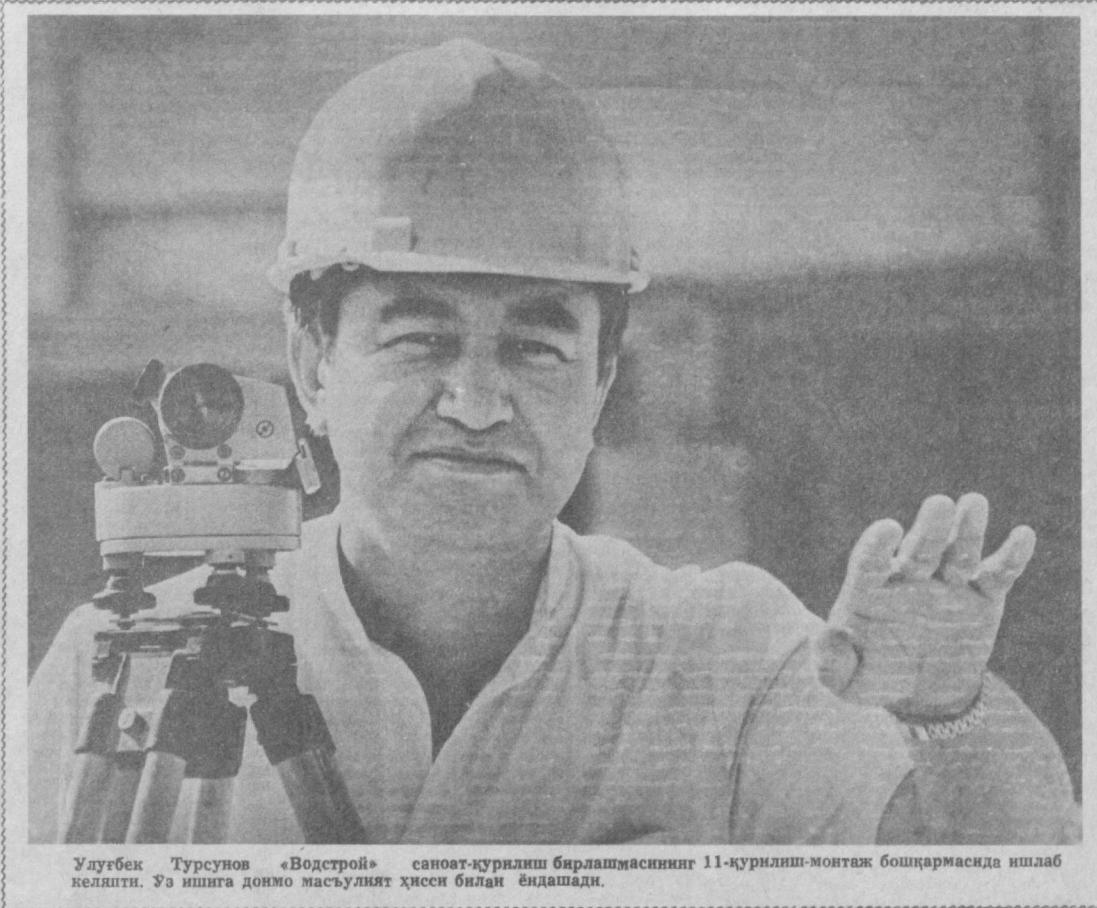
Раиси Ш. Р. Мирсалидов

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши

Раиси Ш. Р. Мирсалидов

Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши

Раиси Ш. Р. Мирсалидов

Улугбек Турсунов «Водстрой» саноат-қурилиш бирлашмасининг 11-қурилиш-монтаж бошқармасида ишлаб келяпти. Ҳа ҳафта давомида мастулият ҳисси билан ёндашади.

Тонгги рўномаларда

©1990 йилнинг тўртинчи кварталда ва 1991 йил давомида тўққиз алоқаларни барқарорлаштиришга оид кечиктириб бўлмайдиган тадбирлар тўғрисида» Совет Социалистик Республикаси Иттифоқи Президентининг Фармони берилган.

© Жумҳурият рўномаларида шунингдек «Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш вазирлигини ташкил этиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Президенти Фармони ва эълон қилинган.

© Жумҳурият Министрлар Кенгаши «Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Президентининг «Жумҳурият йшларини армияга қақариши ва уларнинг қарбй хизматини ўташи- ни такомиллаштириш чоралари тўғрисида»ги Фармонини амалга ошириш ҳақида» қарор қабул қилди. Мазкур қарор- нинг баёни бугун тонгги рўномаларда берилган.

Обуна-91:

БИРЛАШМА ЖАМҒАРМАСИДАН

«Тошкент оқшом» рўномасига обуна бўлиш истагини билдирган корхоналар орасида «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси ҳам бор эди. Мазкур жамоанинг аксарияти маълуки хотин-қизлар. Улар орасида кўп болалилар, ишлаб чиқариш пешкадавлари бор. Рўномага эса бу йилдан бошлаб янги ошприглари нархда обуна қилинади.

— Виринчи кундан бошлаб «Оқшом»га ёзилувчилар қў- лигини қўриб ҳайрон қолган эдик, — дейди корхона пар- тия комитети котибининг ўринбосари А. Аъзамов. — Чунки «катта бир оила»нинг шунча юқори нархдаги на- шрга ёзилишининг ўзи бўлма- йди. Демак, рўноманинг ютуғи, ўрни бугунга келиб ишловчиларимиз орасида му- носиб турар эканли улар тез- роси обуна бўлишга шопили- шибди. Ҳақиқатан ҳам пой- тахтда нима гап, нима янги- лик бўлса, аввало «Оқшом»- ни эшитамиз. Ишлаб чиқа- риш муаммоларидан тортиб, турмуш ташвишларидан ҳаммаси рўномада доимий равишда ўз аксини топади.

Шу боисдан бўлса керак, кўпчилик кўнглидаги галпини айни мана шу рўномадан тилгани учун унга обуна бўлишни нанда қилмапти.

— Аквал Аъзамович, пар- тия ходими сифатида пар- тия ташкилотларининг обу- на учун бюджетларидан маб- лағ ажратиларига қандай қарайсиз?

— Қўллаб-қувватлаган бў- лардим. Негаки, бюджетдан фақат шундай заруратлар учун фойдаланилса мақсад- га мувофиқ бўларди. Лекин сиз айтган ўша маблағнинг партия ташкилотларида ўзи ҳозирча йўқ-да. У фақат ил- гуси йилдан бошлаб кунга кириши керак. Ана шунда истаган наширмага шу йў- синда обуна ташкил қиламиз. Юқорида айтилганидек, обу- на баҳоси бир мунча қиммат- лашган. Яъни бир йилга

17 сўм 40 тишини ташкил қилиб турибди. Шундай бўл- са ҳам меҳнат жамоаси ке- нашли келишиб, «Оқшом» рў- номасига ёзилувчилар сови қўлигини ҳисобга олиб, бу рўнома учун маблағ ажра- тишга қарор қилди. Маблағ бирлашма жамғармасидан бўлиб, ишлаб чиқаришда пешкадамлик қилаётган иб- ратли, оқила ва меҳнатшох хотин-қизларгагина берил- ди.

— Бирлашма бўлишча обу- нанинг суръати қандай?

— Илгарти маъсумга ис- батан бу йилги суръат сест- роқ. Бунинг сабаби албатта энг аввало нархнинг оши- рилганлиги-да. Тўғриси, бо- зор иқтисодиёти шароитида ўтшини биринчи бўлиб та- буют органлари ўзларидан бошлаб бердиларми, деган кинояли гаплар ҳам бўлиб турибди. Бу бир томондан тўғри ҳам. Иккинчи томон- дан киши ўзи учун зарур деб ҳисоблаган, севиб ўқи- ган наширга баҳоси қанча бўлишидан қатъий назар ба- бирини ёндади.

Ҳозир пекларимизга обу- на варақчаларини тартиб- тиб чиқандим. Ҳатто энг кичик маъжуд 17 та участкалари- мида ҳам хоҳловчилар та- лабига экан. Бунинг биз ва- рақчаларини келтириб бе- раётганларидан билиб бора- ларми. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти.

Ҳозир пекларимизга обу- на варақчаларини тартиб- тиб чиқандим. Ҳатто энг кичик маъжуд 17 та участкалари- мида ҳам хоҳловчилар та- лабига экан. Бунинг биз ва- рақчаларини келтириб бе- раётганларидан билиб бора- ларми. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти.

Ҳозир пекларимизга обу- на варақчаларини тартиб- тиб чиқандим. Ҳатто энг кичик маъжуд 17 та участкалари- мида ҳам хоҳловчилар та- лабига экан. Бунинг биз ва- рақчаларини келтириб бе- раётганларидан билиб бора- ларми. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти.

Ҳозир пекларимизга обу- на варақчаларини тартиб- тиб чиқандим. Ҳатто энг кичик маъжуд 17 та участкалари- мида ҳам хоҳловчилар та- лабига экан. Бунинг биз ва- рақчаларини келтириб бе- раётганларидан билиб бора- ларми. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти.

Ҳозир пекларимизга обу- на варақчаларини тартиб- тиб чиқандим. Ҳатто энг кичик маъжуд 17 та участкалари- мида ҳам хоҳловчилар та- лабига экан. Бунинг биз ва- рақчаларини келтириб бе- раётганларидан билиб бора- ларми. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти.

Ҳозир пекларимизга обу- на варақчаларини тартиб- тиб чиқандим. Ҳатто энг кичик маъжуд 17 та участкалари- мида ҳам хоҳловчилар та- лабига экан. Бунинг биз ва- рақчаларини келтириб бе- раётганларидан билиб бора- ларми. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти.

Ҳозир пекларимизга обу- на варақчаларини тартиб- тиб чиқандим. Ҳатто энг кичик маъжуд 17 та участкалари- мида ҳам хоҳловчилар та- лабига экан. Бунинг биз ва- рақчаларини келтириб бе- раётганларидан билиб бора- ларми. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти.

Ҳозир пекларимизга обу- на варақчаларини тартиб- тиб чиқандим. Ҳатто энг кичик маъжуд 17 та участкалари- мида ҳам хоҳловчилар та- лабига экан. Бунинг биз ва- рақчаларини келтириб бе- раётганларидан билиб бора- ларми. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти.

Ҳозир пекларимизга обу- на варақчаларини тартиб- тиб чиқандим. Ҳатто энг кичик маъжуд 17 та участкалари- мида ҳам хоҳловчилар та- лабига экан. Бунинг биз ва- рақчаларини келтириб бе- раётганларидан билиб бора- ларми. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти.

Ҳозир пекларимизга обу- на варақчаларини тартиб- тиб чиқандим. Ҳатто энг кичик маъжуд 17 та участкалари- мида ҳам хоҳловчилар та- лабига экан. Бунинг биз ва- рақчаларини келтириб бе- раётганларидан билиб бора- ларми. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти.

Ҳозир пекларимизга обу- на варақчаларини тартиб- тиб чиқандим. Ҳатто энг кичик маъжуд 17 та участкалари- мида ҳам хоҳловчилар та- лабига экан. Бунинг биз ва- рақчаларини келтириб бе- раётганларидан билиб бора- ларми. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти.

Ҳозир пекларимизга обу- на варақчаларини тартиб- тиб чиқандим. Ҳатто энг кичик маъжуд 17 та участкалари- мида ҳам хоҳловчилар та- лабига экан. Бунинг биз ва- рақчаларини келтириб бе- раётганларидан билиб бора- ларми. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти. Ўзининг давом эта- лти.

Рўноманинг шу сонига

МАИШИЙ ХИЗМАТ РАВНАҚИНИ КЎЗЛАБ

© Кеча Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Президенти «Ўзбекистон ССР аҳолига маиший хизмат кўрсатиш вазирлигини Ўзбекистон ССР Министрлар Кенгаши қўрабдиқад қилишга маркази (Ўзбекистон)га айлантириш даъват-кооперация» Фармони эълон қилинди. Шаҳар маиший хиз- мат кўрсатиш бошқармасининг бошлиғи Фар Дадаҳўжаевич Аъзов муҳбиримиз билан суҳбатда ушбу Фармон қўрсатиш- ларига тўхтади.

— Президентимизнинг эълон қилинган Фармони маиший хизматни бошқаришни қайта қуришга, унинг даражаси ва сифатини тубдан яхшилашга, аҳолига кўрсатилаётган хизмат турларини кўпайтириш мақсадида тармоқда мулкчиликнинг турли шакллари билан риоивлантириш учун шарт-шароит ярат- тишга қаратилган. Ҳозир шаҳримиздаги маиший хизмат кўрсатиш корхоналари сонин янгирама юкка бўлиб, уларнинг тармоқлари 2 мингдан зиёдлар. Шаҳримизнинг 2 миллиондан ортиқ аҳолига 730 хилдаги маиший хизматлар кўрсати- лади. Пойтахтдаги маиший хизмат соҳасида шиллаётганлар сонин 28 мингга яқин бўлиб, улар 83 миллион сўмлик хизмат кўрсатишмоқда.

— Анавар Дадаҳўжаевич, бугунги кунда шаҳримиздаги маи- ший хизмат кўрсатиш корхоналари замонавий техникалар билан тўла жиҳазланганми?

— Маиший хизмат кўрсатиш корхоналари техника билан яхши жиҳазланганига етмагандек, ана зарур моддий ҳам ашё ресурслари билан ҳам таъминланган. Бунга мисол тари- қасида хоржий мамлакатлардан валютага техник жиҳаз- ларини ўз вақтида ололмаганимизни кўрсатиш мумкин. Гер- мания Федератив Республикаси ва Чехословкиядан химия усуларида тозалаш корхоналарига жиҳазларини ололмагани- миз етмагандек жумҳурият вилоятларида жойлашган кор- хоналарда олаётган маҳсулотларимиз ҳам сифатли эмас. Са- марканддан оёқ кийимлари учун материаллар оламиз. Сифат- ли жузуда паст. Бу ҳақда бир неча бор ёзма равишда шикоят қилган бўлишимизга қарамасдан ҳеч қандай чора қўрилма- йди.

— Ҳозир шаҳримизга маиший хизмат кўрсатиш мамлакат бўйича нечанчи ўринда туради?

— Жумҳурият аҳолисининг ҳар бирига йилга ўрта ҳисоб- да атиги 37 сўмлик маиший хизмат кўрсатилаётганини ҳам- маюмига равиш. Бу эса умуман мамлакатдага қараганда бир ярим баравар камдир. Тошкент ахли миқдори жиҳа- тидан ўзига ўхшаш шаҳарлар ичда маиший хизмат бўйича 57-ўринда туради. Кези келганда шунини айтиш керакки, тар- моқини бошқаришнинг мавжуд таркиби, маиший хизмат кор- хоналарининг ҳаддан ташқари марказлаштирилганлиги, ҳу-

жаллик ташаббуси ва омиқдорликни иқтисодий рағбатланти- рилишини самарали воситаси йўқлиги хизмат кўрсатиш соҳа- сини риоивлантириш учун жиддий тўсиқ бўлмоқда.

— Ҳўш, шундай экан бу соҳани бозор муносабатларига ўттишга тайёриш ва ўтказишга, маиший хизмат корхона- ларини кўрсатиш корхоналарга айлантиришга нима тўсиқлик қилимоқда?

— Ҳозирги кундаги бизнинг асосий вазифамиз яқин келажакда бозор иқтисодиётига ўтиш ва аҳолига маиший хизмат кўрсатишни янада юксалтиришни теъозо этади. Бу- гунги кунда шаҳримиздаги кичик устанолардан 30 га яқин хусусий корхоналарга айлантирилди. Уларда миндан ортиқ ҳамшаҳарларимиз ишлаймоқда. Кичик ателье- уйлари, химиявий ўсимда тозалаш корхонаси, трикотаж цехлари, энг- фат заллари хусусий мулк эгаларига берилди. Яқин кун- ларда бир ярим миң ишчи ишлайдиган оёқ кийим бичими ва тузатиш корхонаси, 900 ишчига эга бўлган трикотаж бўюмлар тикшиш корхонаси ҳам хусусий корхоналарга ай- лантирилди. Уйлавиқимиз, бу аҳолига хизмат кўрсатишни яхши- лашга хизмат қилади.

— Айтингиз, аҳолидан маиший хизматнинг қайси соҳаси бўйича кўпроқ шикоятлар тушади?

— Топширилган кийим-бошини ўз вақтида химия усуларида тозалаш корхонасидан ололмаган ҳамшаҳарларимиз кўп- лаб шикоят қилишди. Бундан ташқари сартарошхоналар ишга ҳам эътирозлар кўп. Шу йилнинг тўққиз ойи мобайнида аҳолидан тушган 109 шикоятни қўриб чиқидик ва тегишли чора кўрдик. Жумладан, 70-сартарошхонанинг устаси П. Гри- горян миқозлари билан қўпол муомалада бўлганлиги учун унга ҳайфсан эълон қилдик. Химия усуларида тозалаш кор- хонасининг хизматини А. Салодовнинг миқозининг буюми- ни ишдан чиқарганлиги учун 58 сўм тўлашга мажбур бўл- ди. Лекин шунини айтишим керакки, биз ўтган йилнинг шу кунинга нисбатан 31 фоиз кам шикоят олдик.

— Анавар Дадаҳўжаевич, ходимлар етарлими, режалар бажариляптими?

— Бизда яхши пойбозлар, бичиқлар етишмайди. Узи- миқозини ўқува комбинатимиз бор. Бу ерда ҳар йили 350—400 талаба ўқиниш битириб чиқиди. Улар ўқиниш даврида доимо маиший хизмат кўрсатиш корхоналарида бўлишиб, олган билимларини амалда қўллашди. Режага келсак, тўққиз ойда 60 миллион 400 миң сўмлик хизмат кўрсатишимиз керак эди. Бугун

БУ маҳалла шаҳримиз аҳолисига азалдан таниш. А. Тожиев номи билан юртиладиган мазкур аҳиллик олинсига шаҳар кенгашининг маҳалла ва уй-жой кўмиталари доимий комиссияси раиси, олим ва журналист Шукрбек Темуров бошчилик қилади. Унутилган кўпгина удумларимизнинг жуда кўчилиги худди шу маҳаллада янқ бор над ростлади. Пойтахтимиз марказидаги М. Горький номида бошлангич Меҳржон байрамнинг Акмал Икромов район маданият бўлими

да шошиб қоламиз. Бу одатдан энди воз кечинч керак. Тожиевчилар ташаббуси бизнинг маҳалламиз фаоллари томонидан ҳам қизғин кўтиб олинди.

Бир йилга жой устидаги суҳбатда «Шарқ юлдузи» маҳалла кўмитаси раиси Одила она Умархўжаева, Беговот маҳалла кўмитасидан Вали аққ Набиев, Уялинов номи маҳалладан Раҳим аки Маҳсаров ва бошқа ўртоқлар ҳам обунани тезлаштириш юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар. Райондаги 32 маҳалланинг ҳаммасида «Оқшом» рўномасига фаоллик билан ёшилди кераклиги давра суҳбатига таъкидлаб ўтилди.

Ўзбекистон Компартияси район комитетининг биринчи котиби, район Советининг раиси Қудратилла Рафиқовга рўнома-ойномалар нархи ошган бу йилги шароитда обуна қандай бўлади, деб берган саволимизга шундай жавоб қилдилар: — Сизга қатъий қилиб шунини айтишим мумкинки, ўз рўномамиз «Оқшом»га обуна ўтган йилгидан бирор дона ҳам кам бўлмайди!

— Бунга биз ҳам нафолат бера оламиз, — дея суҳбатга қўшилди район маданият ишлари мутасаддиси Музаффар Жаъфаров. — Негаки, биз ўз тадбирларимизни ўтказиш жараёнида тапни, энг аввало, «Оқшом» ташвиқотидан бошлашимиз...

Пойтахт санъаткорлари ва ижодкорлари иштирокидаги Меҳржон тантаналари қанрай-сурнай ва чилдирмалар садолари остида бошланди. Унда Наврўзнинг эгизга бўлган ушбу куз байрамнинг шарофати ҳақида СССР халқ таълими аълочиси Фатхулла Зикриллаев, шифоқор Абдурахим Умаров ва бошқалар тўққизлаб гапирдилар.

Байрам меҳмонларидан Жиззах вилоятидаги Зомин район, «Оқтепа» маҳалла кўмитаси раиси Зокиржон Қорабоев Меҳржонни жумҳуриятнинг тоғли дёрига чорлаш учун келганини айтиди. Андижон вилоятининг Марҳамат районидagi «Понсод» маҳалла кўмитаси раиси Комилжон Юсупов, Бухоронинг Пешку районидан Тешабой Раҳмонов, Қорақалпоғистон мухтор жумҳуриятининг Чимбой районидан Қурбонбой Акимовлар ҳам бу аjoyиб байрамни ўз юртида ўтказиш ниятида эканликлари ҳақида гапирдилар.

Шундан кейин бир умр тинч-тоғув яшаб, кўша-кўша ўтиб-қиз, неварачеваларини одобли, аҳолига қилиб тарбиялаган кенсалар эъзооз шохсудасига таълиф этиладилар. 101 ёшга кирган Дали бобо Муҳаммадминнов, салкам лўлим астр бирга ҳаёт кечирган Илҳом ага Каҳҳоров ва унинг умр йўлдоши Қумрихон ая, Насрулло ота Аъзамқуллов ва рафиқалари Иқбол аяларни район маҳаллаларининг вакиллари қизғин табриқилдилар. Уларга «Биргадандаги 45 йил» елкабоғлари, «45 йил» рақами ёзилган нишонлар тақиб қўйилди.

Меҳржон тантаналари давомида «Дурдона», «Кўнгли», «Садоқат» ашула ва чолғу ҳамда Ленин район маданият уйининг «Гавҳар» фольклор дасталарининг хонанда ва созандалари, қанрайчи ва сурнайчилари байрамга тўпланганлар кўнглини ўз нафис санъатлари билан хушнуд этидилар.

Абдулла НУРИМОВ.

○ СУРАТЛАРДА: завқли маросим лавҳалари.

Т. Каримов суратлари.

Wajida o'qshomning

Кекса қалб илҳоми

ҲАЗРАТИ ИНСОН БЎЛУР

Ҳамма ҳам Сўлтон бўлур Тошкентимиз оқшомида,
Роҳати дарҳон бўлур давронимиз оқшомида.
Муҳташам қошоналарда дам олур меҳнат эли,
Ҳазрати Инсон бўлур бўстониимиз оқшомида.
Дўстлар, келиб, кўрингиз, оила масрурини,
Не — тариқ меҳмон қилур жонимиз оқшомида.
Деҳқон, боғбон келтиргай нозу неъматлар ила,
Тўладур дастурхонимиз, имкониятимиз оқшомида.
Қайта қуришдан фаровонлик келурни кутамиз,
Шул сабаб посбондур виждонимиз оқшомида.
Деҳқону боғбон қадрини Ҳузурийдан сўранг,
Мардлик мадҳи, шараф-шон достонимиз оқшомида.

Юсуфжон ҲУЗУРИЯ.

БИНО ОСТИДАГИ БУЛОҚ

Бухоро марказида, Киров номи маданият ва истироҳат боғидаги «Чашман аюб» булоғи одамлар келиб кўриши учун узоқ йиллардан бери ёпиб қўйилган эди. Энди у саёҳатчилар масаняга айланди. Бу ерда Бухоро вилоят музей-қўриқхонасининг бўлими — сув музейи ташкил этилди.

Музейга революцияга қадар кўҳна шаҳар ва унинг теъарағидаги аҳоли сув билан қандай таъмиқланганлиги, ўлкада сув қурилишининг ривожини, «Аму—Бухоро—1», «Аму—Бухоро—2», «Аму—Қорақўл» каналлари сингари йиринг ишшоотлар қурилиши, вилоятнинг замонавий сув омборлари ҳақида ҳикоя қилувчи экспозициялар қўйилган. Шу ернинг ўзига «Ҳамза — 1», «Ҳамза — 2» насос станцияси ҳақида ахборот олиш мумкин. Улар Амударё сувини 48 метр баландликка кўтариб беради.

Ҳали ҳам биллурдек мусасфо сув отилиб чиқаётган булоқ одамларни ўзига тортади. Қудуқ тумбазли бино остига жойлашган бўлиб, гиштдан чиройли қилиб безатилган ва ёғоч девор билан ўралган, Унинг ёнида гилемчалар қопланган ўриндиқлар бор. Қачонлардир бу ерда одамлар — тоатибодат қилишарди. Энди эса, бу ерда одамлар тўпланишиб дам олишади, суҳбат қиришади, деб ақулайди ўз ахборотини ҲЭТАГ муҳбири М. Сафаров.

Биласизми?

○ ҲАР ЛАҲЗАДА

ЛҲНДА айтадиган бўлсак бир тонна қороз ҳосил қилиш учун энг кам деганда 170 туп дарахтин кесиш зарур бўлади. Патиядада ер қуррасида бир даққада тахминан футбол майдоничалик ҳудуддаги дарахтзор йўқ бўлади. Бу бир гектардан бироз камроқ, лекин қаттагина соғурилдиқдир.

○ ГОРДА ЯШОВЧИ ТИМСОҚЛАР

МАДАҒАСКАР оролидаги горларда яшовчи тимсоқларнинг дунёда ягона тудаси топилади. Улар Анкарана даҳасини кесиб ўтувчи Стинкс дарёси бўйидаги горларда тарқалган. Бу ердаги сувнинг ҳарорати 25-27 даражалик жониворларни ўзига жалб этган бўлса ажаб эмас.

○ ОЛТИН ТУХУМ

БУ ҳодиса эртақлардагидек қутилмаганда рўй берди. Ҳиндистоннинг Итангар шаҳрилик хазина ҳодими бошдан товуқ сотиб олди. Уни сўйиб тозалашдан эди, ошқозонидан нағ етти граммлик олтин чиқди. «Индиан трибун» бу бахтли одамнинг гапларини келтириб шундай гази:

«Яхшиин бундай товуқни тирлиқчи қолдирган маъқул эди. Балки у олтин туҳумлар қилиб турган бўлар эди».

Бироқ бу ҳодисадан хайрдордан кўра сотувчи кўпроқ хурсанд бўлди. Негаки унинг товуқлари савдода энг қамеб маҳсулот бўлиб қолди.

Фозилжон ОРИПОВ тайёрлаган.

Анъаналар—халқ мулки

МЕҲРЖОН ВА «ОҚШОМ»ГА БАҒИШЛАНДИ

бошлиғи Музаффар Жаъфаров, район маҳаллалар ишлари мувофиқлаштириш кенгаши раиси, Ўзбекистон жумҳурияти халқ депутатлари, профессор Саидраҳмон Мирзаев ва Шукрбек Темуровлар ташаббуси билан маҳаллага бошлаб келинганлиги ҳам бежиз эмас. Чунки Меҳржон куз байрами «Ғани-соҳиллик, меҳроқибат байрами, Худди ана шунинг учун ҳам у худди Наврўз» каби кун ва тун тенглашган оқшомда яъни 25 дан 26 сентябрга ўтар кечаси байрам қилинди.

Маҳалланинг «Удмлар» чойхонаси чарғон Кўча ва ҳовлида Паркент, Пискент, Янгивул районлари полизорлари ва соҳибкорлари етиштирган куз неъматлари билан савдо қилинмоқда. Бу ерда район раҳбарлари, маҳаллаларнинг фаоллари, уруш ва меҳнат кенсалари, кўп боалик оилаларнинг соҳиблари таширф буоришган. Даврада жумҳурият хайр-эҳсон кўнгли уюшмасининг М. Усмонхўжаев бошчилигидаги вакиллари ҳам ўтиришибди.

Тантана бошлангани арафасида Меҳржон байрамлари ташаббускори, олим Билал Аминов даврада «Тошкент оқшоми» рўномаси вакиллари ҳам иштирок этишадигани маълум қилгач, табиийки, суҳбат муҳим мавзуга—обуна масаласига кўчди.

— Биз, — дейди А. Тожиев маҳалла кўмитаси раиси Ш. Темуров, — масум бошлангани олдиданоқ нам дармадди ва кўп боалик оилаларга маҳалла жамғармасидан обуна ўтказишга қарор қилган эдик. Ҳозиргача маҳалламиз ҳисобидан Холмат Нохимов, Абдусаттор Асқаров хонандолари сингари 12 нафар оила «Тошкент оқшом» рўномасига ёзилдилар. Бизнинг бу ташаббусимиз яқинда «Ўтқир» маҳалласида тўпланган район барча маҳалла кўмиталари томонидан кенг қўллаб-қувватланди.

Суҳбатга «Партия XXIII съезди» маҳалла комитет раиси Қодир аки Расулов қўшилди.

— Бизда бир ёмон одат бор, — деди у, — обуна бошланганда бепарво юрмайзу, у ниҳонсига етай-етай деб қолган.

Ҳайратга соладиган кўзиқоринлар

○ ЎЗБЕКИСТОН ССР Фанлар академиясини Ботаника институтида олиб боришган кузатишлар орасида табобат илмига муҳим янгилик бўлиб кўшилган жиддий тадқиқотлар аниқгина. Бу самарални экзоплатлар энг яхши экзоплатлар сифатида илмий муссава са музейдан муносиб ўрни олган.

Турли ноёб яшил бойликлар намуналарига бой мазкур музей экспозицияси яқинда антика экспонатларга эга бўлди. Хар бири уч килограммдан келадиган баҳайбат кўзиқоринлардан бир нечтаси музейга тортиқ қилинди.

Тошкент темир-бетон буюмлари заводи ҳудуди яқиндаги майдончада етилган бу кўзиқоринлар кишини ҳайратга солади. Улар одатдагидан бошқача кўринишда бўлиб, катталиги ярим метрлик диаметрни ташкил этади.

Ана шу кўзиқоринлар бўғунги кунда музейдаги қизилқарай экспонатлардан бирига айланган. Жумҳуриятимиз ҳудудида ўсаётган 20 дан ортиқ навадга кўзиқорин намуналари ҳам мутахассислар томонидан лухта ўрганиб чиқилди. Буларнинг айримлари Ўзбекистон ССР «Қизил китоби»га киритилди.

Кейинчалик бундай кўзиқоринлардан энг ноёблари ҳам институт музейидан ўрни олади.

Ақбар АЛИЕВ.

Куз неъматлари

САЛОМАТЛИК ДУРДОНАСИ

СЕРСАХОВАТ ўлкасининг «очил дастурхони» турфа ноз-неъматлар билан тўлган палла. Олмос мисол товланувчи узумлар, ял-ял, тиллоранг, қоғоти анжирларимизнинг хосиятларини таърифлашга оқинлик қилади, кишини.

Маълумотларга қараганда, қадимда узоқ сафарга отланганлар хуржунларига майиз, жийда ва ёроғқ солиб юрганлар. Халқ табобати амалиётида узум қовуқ, бўйрак, жигар, юрак, меъда-ичак йўли касалликларини даволашда беозор омил сифатида тавсия этилади. Шунингдек, узум бедармонликда, ўта толиқишда, силла қуришида синналган даволардан бири бўлиши билан бир қаторда, ниҳриз ва бавосил касалликларини даволашда ижобий натижалар беради, қон кетишини тўхтаганида, сафро ва пешоб ҳайдаш хусусиятига ҳам эга.

Узум одам аъзоларида модда алмашинувини яхшилайдди, балтам кўчишига ёрдам беради, уни қамқонликда, ўпка сида, зотилжам, зикнафас, ошқозон-ичак йўллари касалликларида истеъмол қилиш тавсия этилади. А. Алтмишевнинг берган маълумотларига қараганда қон босими бўлса, уни қамайтиради, мабодо пасайиб кетган бўлса, кўтариш хусусиятига эга.

С. Я. Соколов ва И. П. Замотаевларнинг таъкидлашича, узум шарбати қамқонликда (анемия), зикнафасда (бронхит астма), организмда модда алмашинувининг бузилишида, атеросклерозда, сурункали нефрит, подагра, қон босимининг бошланғич босқичларида фойдали ҳисобланади.

Шунингдек, қандли диабет, семизликда, меъда ярасининг хуружи даврида, ўпканинг йиринглаши билан боғлиқ сурункали касалликларда, қон босимининг ошиши билан боғлиқ ҳолат ва сал-

ЖАННАТ МЕВАСИ

АНЖИР қадим замонлардан талайгина хасталиклар давоси сифатида тавсия этилади. Халқ табобатида анжирдан жигар, талоқ ва ўпка шомоллашини даволашда фойдаланилади. Ундан тузқаноқ, асаб ва ичак касалликларини даволашда ҳам беозор омил сифатида фойдаланишарди. Анжир меваси ҳамда қонисидан тайёрланган дамама нэтиробли йўлташ таскин беради, балғамни осонликча кўчиради. Анжир шарбати билан асал омуқтаси кўз шомоллашини фойдали ҳисобланади.

Анжирнинг меваси иситма туширувчи ҳамда тер ҳайдаш хусусиятига эга. Унинг баргларида олинган шира бир қатор ападийдиз замбуруг ва бактерияларга янрон келтиради. Томоқ шомоллашда мева дамамаси билан гаргара қилибса тўзатади.

Тиббиёт билимдонларининг маълумотларига қараганда, анжир одамнинг юрак-қон томир системаси касаллигини даволайди, овқат ҳам бўлишини осонлаштиради, нафис сурти сифатида таъсир этади. Унинг тер ва пешоб ҳайдовчи омил сифатида ишлатилиши маълум. Замонавий тиббиёт амалиётида анжир ўсимлигининг барглари асосида олинган «Поберан» препарати пелса ҳамда соч тўкилиши касаллигига даво сифатида тавсия этилади.

Анжир мевалари қандли диабет, ошқозон-ичак касалликларининг ўткир кўринишида истеъмол қилинмайди. Унда 77 фозига қадар қанд моддаси бўлиши мумкин. Организм хислатлар, витаминлардан С, В, В, каротин Каби моддалар мазкур Шунингдек, оқсил, пектин, минерал тузлар (кальций, фосфор, темир элементини сақлаган) бўлади.

Жумҳуриятимиз кўламда анжирнинг қадота, қора анжир, асал анжир, сариқ анжир ваби навлари экилади.

Маннон НАБИЕВ, дориншуос.

Бу нола—кимга ҳавола? «Қачонгача чодирда яшаймиз?»

ТОШКЕНТ шаҳар, Ленин район, Олтинқўл кўчасидаги 44-уйда истиқомат қилувчи Тоҳира Раҳмоновалар оиласи азият чеканлардан. Бу оила 1985 йил турар жой етишмаганлиги туфайли Ленин райони ижроия кўмитасига мурожаат қилган ва шу йили «квартирага муҳтожлар рўйхатига» киритилган эди. Ленин ҳамон бу оила квартирасиз...

Биз Тоҳира оналар ҳовли сизга кириб борар эканмиз, кўзимиз ҳовли четидидаги чодирга тушди. «Палатка»да ички гўдак ухлаб ётибди, леоналариди реза-реза тер. Қўёш нурлари палатканинг оқиқ тиркишларидан уларнинг юзига тушган.

Ҳа, бу оиланинг 5 фарзанд билан «палатка»да яшашига ҳеч хайрон бўлмаган. 66 квадрат метр майдондаги бу уйда 4 оила яшар экан, ҳаммаси бўлиб 28 жон. Ўтган йили яна бир келин туширишибди.

Тоҳира она куюниб ҳикоя қилади: «Бормаган жойим қолмади, югур-югурдан силдам қуриди. Борган жойимда талабимни фақат район Совети қондиради, дейишди. Орадан икки кун ўтар-ўтмас район Совети раисининг қабулида бўлдим. Раиснинг олдидан хурсанд бўлиб чиқдим. У киши бизни шу ойлари ичда квартирани бўлишимизга ваъда берамиз. Энг оғир шароитда яшаётган экансизлар. Сизлардан илтимос, юқоридagi раҳбарларга ариза бера кўрманглар.

В. Х. Привалов қабулига кирдим. Ундан ҳам ҳеч натика чиқмагач, аҳолини уй-жой билан таъминлаш бўлими бошлиғи Л. Р. Жалалянинг қабулида бўлдим. Ваъдадан бошқа нарса йўқ, ўша ҳаммом, ўша тос, — леиди куюниб Тоҳира она.

Кейин район раҳбарларидан наюот кўтун бейфойдалигини тушунган бу оила шаҳар Советининг турар жой билан шугуullanуши мутасаддилари ҳузурда ҳам бўлган. Минг афсуски, улар ҳам отаишта бор, онаишта бордан нарига ўтшмаган. Бу фактлардан қуришиб турибдики, Раҳмоновлар оиласи аллақачон уйли-жойли бўлишларини керак эди. Афсуски...

Бу гаплар хар қанча аччиқ бўлмасин, бутунги кун ҳақиқати, бутунги кун иллоти. Мамлакатимиз бўйлаб ёсаётган қайта қуриш шомоли, муассасалар, ташкилотлар ҳодимларининг вазуқларига ҳамон киролмай ҳалак.

Энг ачинарлиси шундаки, бу оиланинг тўнчиқ фарзанд бу Олтинқўлнинг ёши 12 да, лекин ўқийдиган қолиб кетган, оилавий паронтининг оғирлиги туфайли. Учинчи фарзанди ҳам бу йил мактабга бориши керак. Бироқ бу оилада ўқиш учун ҳеч қандай имконият йўқ. Ахир бу болаларнинг айби нима? Уларнинг келажак тақдирини учун ким жавоб беради?

Ҳамид СУЛАЙМОНОВ, Фарҳод АЛИМОВ, Тошкент Давлат дорилфуқуни талабалари.

Эзимиз теъда ҳал қиламиз, дейилган эди. Кўрдингизми, қабулда бошқа ваъда бериб, хат орқали яна бошқа ваъда беришган.

— Қани бу ерда ҳақиқат. Район Советининг раиси Ш. Ҳикमतовнинг хатини олиб, раиснинг ўринбосари

ОЛТИ РАССОМ КЎРГАЗМАСИ

Уз халқининг тарихи ва маданиятини чуқурроқ англашга, унинг айналарни авлоддан авлодга мерос қолдиришга ҳис қилишга, замонавийнинг эҳди-диётларига тўлиқлигини аниқ элтиришга интилиш ўзбекистонлик олти рассомнинг кўргазмада намоиш этилган асарлариники бўлган. Улар асарларининг Тошкент Кино уйининг кўргазма залига очилган «Эркин зона» деб номланди.

Хилма-хил жанрлар ва мавзуларда яратилган этаншдан энед ранг-тасвир ва график асарлар ўзбекистон тасвирий санъатининг ҳозирги ривожини ўқитиб беришга ҳис қилишга интилади. Т. Мирзаалиев асарлари ўзининг ўткир инжумоний йўналиши билан ажралиб туради. Унинг «Одам ато» ранг-тасвир триптихи — муаллифнинг ҳозир турмушида юз бераётган мураккаб жараёнларга инсан тугган гражданилик мавзусини аниқ элтирди. А. Охиёновнинг полотнолари эса — мушавирнинг маънавий турмушидаги ўрни ва аҳамиятини ўзига ҳос таразда тасвирлади. Мўйизовнинг «Эркин зона» асарлари ўзининг ўқувчи асарларини философия терекига ва маънавий муносабатларга элтириш билан ажралиб туради. «Мария» бағириндаги кўтмадан кўтмалик ва «Равнама» асарлари Фарғона фонясига мавзусига бағишланган. «Нўх қайи» расмида гўё фантастик саробдек кўч орасидан зангил кетган чема турмушнинг кўриниб турибди. «Вайрон қилинган ибодатхона» ва «Кани ва Авель» асарлари инсон хотираси, маънавийнинг келажак авлодлар олдидан маъсулликни мавзусини очиб беради.

Рассом В. Ган Урта Осиё табиғатининг дурдонаси бўлган Иссык-Кулни кунинг турли вақтларида — тонда, кундуз, оқшом чоғи ва тунда тасвирлаган. Ю. Черинскийнинг «Унар тошлар», «Кирова», «Кора» дарахт асарлари ҳам табиқат бағишланган. Л. Иброҳимовнинг «Қадамги турларнинг ривож» ва «Арсонларнинг асари» ўзбек фольклорини саждалардан бирини очди. Рассом ва график устаси асарларининг асосий мавзуси — ўзбек халқининг айналари ва ўро-одалари, унинг ҳозирги кунлари.

М. Тўтаевнинг «Сирень» асаридан музлаб қолган ҳаёт нафаси уриб тургандек бўлади. Мўйизовнинг «Олти рассом» соғлиқ фаршати ранг-тасвир триптихи абадий мавзулар — дўхбаб, инсон ҳаётининг маъносини ҳақида ҳикоя қилади.

[ЭТАГ]

Дўстликнинг янги ришталари

ҲИНДЛАР ДИЁРИДА

ХАЛҚИМИЗДА «Утирган бўйра, юрган дера» деб, бежиз айтилмаган экан. Юра-версангиз кўп нарсани кўриб, гувоҳи бўлар экансиз. Биз ҳиндистонлик дўстларимизнинг тақлифи бўлган «Орзу» видеомакказининг директори Турсунбой Холиқов билан биргаликда тўрт киши шу йилнинг 5 сентябрендә Хиндистон сафарига отландик. Биз билан бирга, менинг уйимда яшоб ТошДДнинг филология куллибтида тахсил олаётган Қришна Прокаш деган йигит таржимон сифатида бориши керак эди. Лекин, баъзи сабабларга кўра у боролмай қолди. Ҳиндиз учиб кетдик. Аввалига Иккиландик. Турсунбой айтганда бироз чўчидик ҳам. Чунки, тўртталикдан ҳеч қайсисиз на инглишча, на ҳиндча гапирганини билмаймиз. Шунда Карл Маркснинг «Араб тилини ўрганишда мента фиқет бир ҳафта муҳлат керак, деган гаплари эсимга тушди. Йўқ, бизга унчалик қийин бўлмади. Чунки мен 30 йилдан бери ҳиндларнинг кўшиқларини айтишим, Масуду оланинг эса «Интуристда» ишлагани кўл келди. Бизни дўстларимиз Деҳлида кутиб олишди ва меҳмонхонага жойлаштиришди. Эртаси кун Хиндистонга келганлигимиз ҳақида совет элчихонасига телефон орқали маълум қилдик. Дўстларимизга асосий мақсадим, улар билан шартнома тузишга келганлигимизни айтдим. Улар бизни Деҳли радиосиданги мусиқа гуруҳи директори Мухш Гупта ва энг кучли иллюзионист-фокусчи Ашок Бхандари билан таништиришди.

Ешлигимдан оразим Хиндистон сахнасида ҳиндча кўшиқ айтиш эди. Буни қарангки, 3 кундан кейин Деҳлида буюк санъаткорлар — Раж Капур ва Мухеш хотирасига бағишланган катта концерт бўлар экан. Улар бизга тақлифнома беришди. Тўртталик концерт залига 9 сентябрь кун кеч соат етти яримда бордик. Бизни кутиб турган экан, биринчи қаторга ўтказишди ва мендан Раж Капурнинг қайси фильмидан кўшиқ айтишимни сўрашди. Мен ҳам тортиниб ўйлашдан «Ханда» фильмидан айт-тавершим мумкин» дедим. Айнакисе «Санда» фильмидан Сундернинг дарахт устида айтган кўшиқ «Бол Ратха бол» сангами кўшиқ менга жуда ҳам ёқинлигини айтганимиз Мухеш Гупта ичкарига кириб кетди.

Концерт яримдан ўтганда тўсатдан ўша мен яхши кўрган кўшиқнинг мусиқаси янгради қолди. Бир йигит сахнага чиқиб, ашулани айта бошлади. Биринчи куплетини туртганда ҳам эдик концертни олиб борушим олдими келиб қўлимдан тортиб сахнага олиб чиқди ва микрофонга туққазди. Залга қарадим: чамаси ўн минг томошбин йўриради. Узинга ўзим далда бериб «Кўйла Шерқиз, бугун оразинг рўёбга чиқди» дедимда, иккинчи куплетдан давом этириб юбордим. Бирдан зал қийқириқлар, қарсақларга тўла ва ярим зал ўйнаб кетди. Бу менга далда бўлди. Кўшиқ турган, томошбонлар ўн дақиқача қарсақлар билан олқишлаб туришди. Бўйинига ослган гулчамбарларнинг саногий йўқ. Суратларга олишди, видеолеоналарга туширишди. Ҳиндиз билан олиб борган дўпплиларни сахнадагиларга совға сифатида қийдирдим. Жойимга ўтирган ва концерт тугагандан кейин ҳам томошбонлар мендан даст-халлар олишди.

Кайфиятимиз чоғ бўлиб меҳмонхонага қайтдик. Хурсандлигимдан кечаси билан уйкум келмади. Эртаси кун «Палика бо-

зорда юрсак кўпгина дўкондорлар бизни ўз дўконларига тақлиф қилишиб, самимийлик билан бири чой, бошқиси кофе узата бошладик. Мен шундан ҳинд халқи санъати нини жуда қаттиқ севишигига яна бир бор ишонч ҳосил қилдим.

Турсунбой Эргашевлар бир ҳафта туриб қайтиб кетишди. Рафиқам «Биз ўзимиз ёлғиз қолверамизми?» деб бироз чўчиди. Мен унга «Биз ёлғиз эмасмиз, Хиндистонда дўстларимиз кўп», дедим. Шу кун бизни дўстларимиз Сапеш Чанд ва Сурендр Кумарлар меҳмонга тақлиф этишди. Меҳмондорчилик устига меҳмондорчилик улашиб кетди. Тошкент кинофестивалида уйимизга ташриф буюрган дўстларимиз хабар топшиб, улар ҳам уйига, ресторонга тақлиф этишди. Уларда ҳам меҳмонга илтифот, инсонга самимий туйғуси кучли экан. Шунинг таъсириданми, биз ўзимизни уйдагидек эркин ҳис этдик.

Ҳинд дўстларимизнинг кўпчилиги ўзбек халқини билишмас экан. Қердан келганлигини сўрашганда Тошкентдан десам, улар «Россия... Русмисан!» дейишди. Мен уларга ҳазрати Алишер Навоийни, Бобурни эслатдим. Уша ерда беҳтёр севишли шоиримиз Эркин Воҳидовнинг шу мисралари эсимга тушди:

Қайга борсам бошда дўпким, гўз юрарман гердайим...

Олам узра доғи кетган ўзбегим, жон ўзбегим...

Агра шахрига борганимизда Бобур, Акбаршоҳ ва Шохроҳлар кўрдирган ҳамамагли биноларини кўриб мағрурлигимиз кетдим. Тожмаҳал мақбарасини зиярат қилиб чиқганимиздан кейин, бир йигит бизни мақбара рўперасиданги кўчага — ундан бир мағазинга бошлади. У ердан керакли совғалар олдик. Унинг ёнбошида ўши саксонларга борган бир чол ўтирар экан. У киши бизни қақириб муулмонисан, деб сўради. Кимлигини айтдим. Шунда у «Қўрзон»дан бир сурағи ўқиб беришимни сўради. Икки-учта сурағи келма-кет ўқиб бердим. Хурсанд бўлиб Қўрзон китобини менга совға қилди...

Узим билан бирга «Ханда» дастамизини видеолеонасини олиб кетган эдим. Уни дўстларимиз Мухеш Гупта ва Ашок Бхандари билан совға қилишган эди. Эртасига улар бизни уйларига тақлиф этишди. Ашокнинг онаси, рафиқаси, синглиси ва болалар бизни жуда дилик кутиб олишди. Синглиси турмуш ўртоғи ва икки боласи билан Италияда яшар экан. Улар ҳам меҳмон бўлиб келишган экан.

Шу кун «Ханда» дастамиз билан Мухеш Гуптанинг концерт гуруҳи ўртасида шартнома тузишга рози эканлигини айтишди. Яна шуни таъкидлашдики: Ўзбекистонда ҳам, Хиндистонда ҳам икита гуруҳ биргаликда концерт қўямиз, деб... Деҳлидан туриб Хиндистон кино юлду-

Wajida Gokulnigat

зи Митхун Чакрабортининг уйига, Бомбей шахрига қўнғироқ қилдим. Митхун Хайдаробода кинога суратга тушаётган экан. Турмуш ўртоғи бизни уйига тақлиф қилди. Митхун 16 сентябрда келишини айтди. У самимийлик ила «Митхун етм келгунга уйимизга бемалол келиб дам олиб тураверингиз», деди. Аксига олиб Деҳлидан Бомбейга кинта топганимизда вақтимиз тўғри келмади. Вақт тўғри келганда тайварага чипта топа олмадик. Орадаги масофа 1,5 минг километр экан. 16 сентябрь кун Митхун бизни уйда олиб соат кутубди ва хафа бўлиб яна Хайдарободага жўнаб кетибди. Шундай қилиб эртаси кун шартномага имзо чекидик, муҳр босдик. Келишувимизга мувофиқ «Бомбей арт групп» ва «Индю Маски групп» дасталари 21 ноябрдан 5 декабргача ўлкамизда бўлиши Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Шаҳрисабз

ва Қўзон шахарларида концертлар беришди. Бизнинг «Ханда» дастамиз эса келгуси йилнинг 17 — 31 январь кунлари Хиндистонга ташриф буюриб Деҳли, Мадрас, Бомбей, Жойпур ва Агра шахарларида гастроль сафарига бўлишди.

Бизни Мухеш Гуптанинг шахсий машинасида Индира Ганди аэропортига олиб чиқиб кузатиб қўйишди. Шундай қилиб, 15 куллик сафаримиз таассуротларга бой бўлди.

Шерқўзи ҲОЗИЕВ.

© СУРАТЛАРДА: [юқорида] ҳинд санъаткорлари Ш. Ҳозиев хонадониде. Чапдан ҳинд оператори [исми-шарифи ёзилмаган], кинорежиссёр Ушеш Меҳра ва машҳур киноактёр Митхун Чакраборти. Пастдаги суратда эса хонанда Мавлуда Турдиева ҳинд актрисаси Алжира Мумтез билан.

© Ёш пойгачилар.

С. Маҳмамов сурат-лаҳзаси.

© Ёш икки ўлкалар — сурат-лаҳзаси.

ВОҒБОНДАН бахт нимада, деб сўрашганда: «Шинил мевада!» бастақордан бахт нимада, деб сўрашганда: «Екимли куйда!», учувчидан сўрашганда эса: «Баланд парвозда!», деб жавоб берган экан. Билмадик, бу саволлар рўйхатини яна қанча давом этириши мумкин, аммо шуниси аниқки, сиз унга одамлардан хилма-хил жавоб олишингиз турган гап. Ҳаммаси битта нарсасига бориб тақаллаверади: ҳар ким бахтини ўз қалбига, ўз оруз-ўйига яқин тасаввур этаверади. Ҳаётнинг камалак сингаги ранг-барангнинг, зотан қизгари ҳам шунда: бахтин ҳар ким ўзига ҳар хил тасаввур этишди!

Биз ҳикоя қилаётган қаҳрамон учун эса бахт дастлаб ўзинга муносиб қизни учратиш, у билан ширин турмуш қуриш эди.

Яширишининг ҳолати йўқ. Ботиржон камтар, камсуқум йигит эди. Бу йигит тенгдошлари даврасида севги ҳақида баҳс бўлиб қолса, бир чеккада ҳар икки томон баҳсини жимгина эшитиб, мийғида кулимсираб ўтирибди, фикрлар «кураши»га қулоқ соларди. Ешлик — ҳаёт, келажак, бахт, ранг-баранг орузлар ҳақида қизнинг фикрлар юртадиган, ҳали ҳаётнинг ачини-чучугини тотмаган ёшларнинг романтик бир даври, гўё бир баҳсининг ўзидеги олам-олам муаммоларни ечишга қодирдек ҳис қиладиган серорзу бир айём! Ҳали ҳаётнинг бир умон эканлиги, унинг қутилмаган, ачиқ зарбалари борлиги билан унинг иши йўқ. Унинг синовлари қўнғилни Ботиржон қайдан билсин ҳали. Ҳаётда илк бор севгига дуч келганда унинг сирли жумбоқларини ечишга ўзида қандайдир бир куч тўплаётгандек ҳис этади.

Тўғриси, у ҳаётда касбнинг катта-кичиги бўлмади деб ҳисобларди. Нима, жарроҳ шши бинозорлик касбидан паст туради ёки пахтакорлик касби медалтурликда қолмади? Со-тувчилик касби кўпчилик ўйлагандек осон касби?

Негадир бутун Ботиржоннинг хаёлига ана шундай ўйлар келди. Эҳтимол, севглисини Ферузaxon билан тотли учрашув унинг оруз-ўйларига қанот бахш этгандир. Гапнинг пўсткаллисини айтиб қўй қолайлик: бутун унинг уйда сабзи тўғрар. Эртага — тўй. Эрталаб элу-юртга — етти маҳаллага ош беришди. Кейин ЗАГСга боришди. Оқшомда никоҳ кечасида барча ёру дўстларини айтиб қўйган. «Хўб, уйимизни» чиройли ремонт қилдик-да, мебеллар ҳам ярашди. Ферузaxon кўрсалар, ҳа, одам суюниб кетсалар керак. Ҳа, айтгандек бугун қатта гиламини оспш керак!» Бу сўзларни у пи-чиқлайди. Негаки хоёр қалжонда. Ахир инсон ҳаётида бир марта бўладиган умрбод қалбларда муҳралиб қоладиган тўй!

Уларнинг уйлари Сомон бозор ёнида, Лангар кўчасидан 72-боши берк кўчада эди. Ҳали «Чигатоё» маҳалласига анча бор. Сентябрь ойининг 16-кунини, яқин-яқин эди. Шаҳар бирам яшаб кетгандек туюларди унга. Дов-дарахтлар шундай кўм-кўк бўлиб кўзни қамаштирадиган, гўё йўлнинг икки томони яшил баҳмал дейсиз. Ботиржон ҳар гал уларга қараганда дили яйраб, бир олам қувонарди.

Турмуш чорраҳаларида

ЁНҒИН КУНИ ЎТГАН ТҮЙ

«Сомон бозорга!», — деди. Кўп ўтмай чуноан қуоқ тутун ва аланга кўтарилдики, ҳеч нимани кўрмай қолди. Гўё еру қўн аланга ичиде қолиб кетгандек эди. Шофёр ўзига ҳар бир қаричи таниш йўлда машинани учириб борди. Машинанинг ойнасига келиб тинимсиз урилатган тутун-тўзондан уни тазалашга ҳам улгуриб бўлмади. Шунинг учун шофёр ниҳоят йўл четиде тўхташга мажбур бўлди.

Кўп ўтмай тутун ўрнини кучли ёнғини эгаллади. Ботиржоннинг кўзларидан тирқираб ёш чиқиб кетди. Манзара бир-бирдан хунук ва ачинарли эди. Ҳанкам-дуккам уйлардан қочиб чиққан болалар бўзлаб турарди. Тумонот одам: от эгасини, мушук бекасини танимайди. Нақ унинг квадрат метр майдондаги эсики уйлардан уюб ташланган ёголлар, ўндан эиел уй аланга ичиде эди. Бир эиел уйлаб ўт чириш машиналари, бир ёлда қиз-чў, под-фарёд. Аммо Ботиржон ўзини йўқотмади. У алоҳи борица некасларни, болаларни ёнғиндан ҳолироқ жойга олиб чиқишга кўмаклашди. Бутун тўйни экани эсиқдан ҳам чиқиб кетган эди.

Икки соатдан кейингина ваҳшини аланга ўлмасин ютган аждаҳодек гоийб бўлди. Боғинга гуллаб-йишаб турган дов-дарахтлар қора носоғга ўхшаб қолди. Битта уйда фақат темир қаравот қолибди, холос.

«Сомон бозорга!», — деди. Кўп ўтмай чуноан қуоқ тутун ва аланга кўтарилдики, ҳеч нимани кўрмай қолди. Гўё еру қўн аланга ичиде қолиб кетгандек эди. Шофёр ўзига ҳар бир қаричи таниш йўлда машинани учириб борди. Машинанинг ойнасига келиб тинимсиз урилатган тутун-тўзондан уни тазалашга ҳам улгуриб бўлмади. Шунинг учун шофёр ниҳоят йўл четиде тўхташга мажбур бўлди.

Кўпчиликдан қўён қочиб қутилмас экан. Бир зумда сабзи келтирилди, кўй сўйилди. Катта қозонга ўт ёқилди...

Саҳарда қўнғил ва куй янграганда Лангар кўчасидан 108-ўйга ошта қолаётган одамлар ҳаммаёқини саранжом-саршаплатиш, сувлар сеппилган, тўйхонада одамлар турнақатор бўлиб самимий таъовзе қилиб туришинини кўриб ҳайратда қолдилар, чунки улар неча катта ёнғин чиққаннинг, ҳаммаёқин қоп-қора, зминистон бўлиб ётганини эшитган эдилар. Аммо ўша кун тундаёқ ана бу ерда электр чирқолари нороланини, тўйга қизғин таралуд қилишини хаёлларига ҳам келтирмаган эдилар.

Ҳамма расм-русумлар адо этилди. «Болалар дунёси» магазинининг сотувчиси Ботиржон ва болалар боғчасининг тарбиячиси Ферузaxonнинг тўй маросимлари жуда ширин ўтди.

Раён партия комитетининг котибаси Насиба Иброҳимова буларни еслаб, шундай ҳикоя қилди: — Маҳалла аҳли, унинг ранси Қўлаҳмад ака Обидовнинг таш-лотчилиги ва уйдаборчилигига тан бердим. У киши ишчи чуноан ташкил этибдиларки, тўп-ланганлар маҳалланинг ҳақиқий ота-оналик қилишини, одамлар-огирини енгил қилишини, бировлар бошига иш тушганда ҳақиқий жон қуйдиришини бир умр еслаб юришлари табиий. Булмаса ҳатто баъзи оғизга кучи етмаган одамлар: «Шу паллада қўнғилга тўй синадимиз?» деб уни қолдирмоқчи ҳам бўлишди. Аммо маҳалла аҳли севишган икки ёшнинг бахт тўйини рисоладагидек ўтказишди, ўз ташвишларини ҳам унутиб икки ёшга бахт ва омад тилашди.

Ҳа, биз ҳам дахшатли алангани назар-писанд қилмай икки бахтёр ёшнинг бошини қовуштирган аждоғиб элу юртга таъзим қилайлик! Орадан мана шундай меҳру оқибат сира кўтарилмасин. Ахир, одам одам билан тирик-да. Бу ҳайри тўйга бош қўшган фидойи инсонларнинг меҳр-муруввати ҳали узоқ вақт диллардан-дилларга, эллардан-элларга ўтиб, кишиларимизнинг бир-бирига саховати барҳаётлигидан, имон ва эъти-қодлари бутунлигидан ҳикоя қила-жан!

Ҳамид ИКРОМОВ.

ЎЗБЕК КИНОСИ ТАРИХИДАН

© Ўзбек киноси тарихида ЭНГ кўп сиймо яратган кинокорлардан бири СССР халқ артисти, СССР Давлат ва Ҳанза номидаги жумҳурият Давлат мукофотлари совирдорини Зикр Мухаммадҷоновдир. У 1940 йилдан буён 100 дан энед фильмда суратга тушган.

© Аёл санъаткорлар ичиде ЭНГ кўп роль иро этган санъаткор СССР халқ артисти Лутфиқоним Сериқсоқовдир. Ошанон йигirmanчи йиллардан бошлаб кинода қатнашиб юз-зан энед қўйфа яратганлар.

© ЭНГ кўп фильм яратган ўзбек кинорежиссёрларидан бири СССР халқ артисти, Ҳанза мукофоти совирдорини, профессор Шухрат Аббосовдир. У 1939 йилдан бошлаб шу давргача кўплаб фильмларни суратга олди. Унинг 16-қисми «Ҳамза» киноэпопеяси ҳам ўзбек киноси тарихида алоҳида ўрни тутади.

© 1925 йилнинг 3 февралиде «Ўзбекистон Давлат кино уюшмаси» [«Ўзбекфильм»] тузилиши ҳақида жумҳурият ҳукумати алоҳида қарор қабул қилди.

© Шу йилгиче уюшма ходимлари ишга киришни «Пахтакорлар» номи биринчи қисқа метражли фильм [сценарийи муаллифи, ҳам режиссёр Н. Шчербанов] суратга олинди.

© Кинодаги ЭНГ ёш элга танилган иккдорлар деганда Тошкент шахар Серғели районидаги 32-мактабини шу йил тугатган Мухаммадҷон Раҳимовин айтиш мумкин. У илк бор экранда М. Абзаловнинг «Белларнинг кўзгалони» [1984] фильмида Аббос кўйфасида чиққанди. Шундан буён у йилдан энед фильмларда қатнашди.

© Кинода ҳормай-толмай киноқ қилиб келатган ЭНГ кекса санъаткорлардан СССР халқ артисти Наби Раҳимов ва Ўзбекистон ССР халқ артисти Фани Абзаловлардир. Устоз санъаткорлар ҳанузгача қатор фильмларда иштирок этишляпти.

© Жумҳуриятимизда ЭНГ катта кино маскани — бу пойтахтимиздаги «Санъат саройи»-дир.

© Жумҳуриятимизда ёш биринчи кинотеатр бу Янгийўл шахридаги «Галаба» кинотеатридир. У 1946 йили ҳашар йўли билан барпо этилган.

© Ўзбек кино усталари ичиде Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини биринчи бўлиб Қошиқ Ерматовга берилган.

© К. Ерматовнинг 1948 йили «Алишер Навоий» фильмида А. Навоий қийфасини маҳорат билан яратганини учун Ражзак Ҳамроев биринчи бўлиб СССР Давлат мукофотига сазовор бўлди. Шунингдек, Р. Ҳамроев «Утган кунлар» фильмидаги Мирзакарим кутидор қийфаси учун, Ҳ. Умаров шу фильмидаги Қошиқ қийфаси учун Ўзбек киноаёллари ўртасида Ҳамза номидаги жумҳурият Давлат мукофоти билан илк бор тақдирланган кишилардир.

© 1984 йили Киев шахрида ўтказилган XVII Бутуниттифоқ кинофестивалида «Пароль» режиссёри Мухаммадҷоновнинг «Пароль» фильмида Равул Ҳусанбоев қийфасини тақвими этган Ўзбек киноактёри Мурод Рамазов биринчи бўлиб Бутуниттифоқ кинофестивали ҳаётининг дипломига сазовор бўлган.

© «Ўзбекфильм» махсусопларидан «Тоҳир ва Зухра» чет эл экранларида намоиш қилинган биринчи асардир.

© 1944 йилда шу фильмда Зухра ролин 17 ёшли Юлдуз Ризаева ўйнаган. У бошиқа фильмлардаги бош қаҳрамон ролин иро этган хотин-қизлар ичиде ЭНГ ёш санъаткордир.

Сухбатлила МУҲАММАДҶОНОВ таъйрлаган. Мухаррир Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

